

## Analyse verslaglegging rapportages omgevingswaarden overstroming vanuit regionale wateren 2026

### 1. Inleiding

De Zuid-Hollandse waterschappen hebben op grond van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) een inspanningsverplichting om de omgevingswaarden voor overstroming vanuit regionale wateren (hierna: omgevingswaarden wateroverlast) te realiseren. De verslaglegging geeft Gedeputeerde Staten inzicht in de waterstaatkundige toestand, de mate waarin aan de omgevingswaarden wordt voldaan en de aanpak van resterende knelpunten.

### 2. Belangrijkste bevindingen

In het voorjaar van 2026 heeft de provincie voor het eerst aparte rapportages ontvangen over de omgevingswaarden wateroverlast. De rapportages laten zien dat de waterschappen in verschillende fasen van analyse, gebiedsgerichte aanpak en uitvoering verkeren. Uit de beschikbare toetsingsresultaten blijkt dat het overgrote deel van Zuid-Holland aan de omgevingswaarden voldoet.

| Waterschap                     | % voldoet | ha niet op orde | Aantal knelpunten |
|--------------------------------|-----------|-----------------|-------------------|
| Delfland                       | 99,4%     | 205 ha          | 102               |
| Schieland en de Krimpenerwaard | 99,7%     | 120,9 ha        | 41                |
| Rijnland                       | 99,0%     | 95 ha           | 6                 |
| Hollandse Delta                | 97,5%*    | 1.865 ha        | >200              |
| Rivierenland                   | n.b.      | 194 ha          | circa 28          |

\* De toetsing van Hollandse Delta is uitgevoerd met het klimaatscenario 2050. Hierdoor zijn de resultaten niet één-op-één vergelijkbaar met die van de overige waterschappen, die hebben getoetst aan het huidige klimaat.

De waterschappen voldoen op dit moment grotendeels aan de omgevingswaarden voor wateroverlast. De resterende knelpunten zijn relatief beperkt ten opzichte van het totale beheergebied. De waterschappen werken aan maatregelen en gebiedsprocessen om deze knelpunten verder aan te pakken.

De cijfers tussen de waterschappen zijn niet één-op-één vergelijkbaar. De beheergebieden van de waterschappen kennen grote verschillen. Zo bestaat hoogheemraadschap Delfland voor meer dan de helft uit bebouwd gebied, terwijl het deel bebouwd gebied in de Alblasserwaard beperkt is. Daarnaast hanteren de waterschappen verschillende toetsmomenten, modellen, klimaatbeelden en neerslagstatistieken. Hollandse Delta heeft bijvoorbeeld gerekend met een klimaatscenario voor 2050, waardoor daar meer knelpunten naar voren komen.

Opvallend is dat grasland bij meerdere waterschappen een belangrijk deel van de resterende knelpunten vormt. Dit is voor de provincie aanleiding om de gevolgen van een mogelijke aanpassing van de graslandnorm te onderzoeken, mede in het licht van de landelijke ontwikkeling naar een meer risicogerichte benadering.

De resterende knelpunten verschillen sterk per waterschap en gebied. Bij een deel van de knelpunten spelen naast het watersysteem ook andere ontwikkelingen en belangen een rol. Voorbeelden hiervan zijn bodemdaling, peilverhoging in veenweidegebieden, vernatting voor natuur en weidevogels en funderingsproblematiek in stedelijk gebied. Hierdoor kan niet ieder knelpunt uitsluitend met een technische watermaatregel worden opgelost.

De rapportages laten daarnaast zien dat de wateroverlastopgave niet statisch is. Klimaatverandering en ontwikkelingen in het gebied kunnen ertoe leiden dat nieuwe of grotere knelpunten ontstaan.

In onderstaand hoofdstuk wordt per waterschap aangegeven hoe de knelpunten wateroverlast zijn verdeeld over de verschillende type grondgebruik en hoe groot deze zijn. Dit wordt ook wel de resterende opgave genoemd.

### 3. Resultaten per waterschap

#### 3.1 Hoogheemraadschap van Delfland

##### Deel beheergebied dat niet voldoet aan de omgevingswaarde wateroverlast:

- Grasland: 116,5 ha / 31 knelpunten
- Glastuinbouw: 47,5 ha / 26 knelpunten
- Bebouwing/hoofdinfrastructuur: 38,4 ha / 39 knelpunten
- Overige stedelijke functies: 1,7 ha / 5 knelpunten
- Akkerbouw: 0,02 ha / 1 knelpunt

##### Beeld

De resterende opgave van Delfland is verspreid over verschillende functies en hangt sterk samen met de beperkte ruimte in dichtbebouwd gebied. Delfland heeft relatief veel knelpunten in bebouwd gebied en voor glastuinbouw wat logisch is gezien de indeling van het beheergebied. Niet alle knelpunten zijn daardoor eenvoudig met een afzonderlijke watermaatregel op te lossen. In het stedelijk gebied is de verwevenheid van het regionale watersysteem met het rioleringssysteem groot. Daarom werkt Delfland nauw samen met inliggende gemeenten bij het zoeken naar oplossingen. Voor een klein deel van de resterende opgave verwacht Delfland een verzoek tot afwijking bij de provincie in te dienen.

#### 3.2 Hoogheemraadschap van Rijnland

##### Deel beheergebied dat niet voldoet aan de omgevingswaarde wateroverlast:

- Grasland: 33 ha / 3 peilvakken
- Glastuinbouw/hoogwaardige teelt: 31 ha / 3 peilvakken
- Akkerbouw: 26 ha / 1 peilvak
- Overige stedelijke functies: 5 ha / 3 peilvakken
- Bebouwing: 0 ha

##### Beeld

Rijnland heeft relatief weinig knelpunten. Ook valt op dat Rijnland ervoor kiest om voor de resterende knelpunten geen aparte gebiedsprocessen op te starten maar aan te sluiten bij de gebiedsprocessen van het ZH-PLG. Op deze manier wordt de opgave voor wateroverlast integraal opgepakt met de andere gebiedsopgaven. Dit betekent wel dat de deadline van 1 januari 2028 niet altijd gehaald zal worden.

### 3.3 Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

#### Deel beheergebied dat niet voldoet aan de omgevingswaarde wateroverlast:

- Glastuinbouw: 63,7 ha / 4 knelpunten
- Bebouwing: 31,9 ha / 24 knelpunten
- Akkerbouw: 9,7 ha / 2 knelpunten
- Overige stedelijke functies: 8,1 ha / 9 knelpunten
- Grasland: 7,5 ha / 2 knelpunten

#### Beeld

De knelpunten van Schieland en de Krimpenerwaard liggen vooral in bebouwd gebied en hebben een relatie met bodemdaling. In het stedelijk gebied is de verwevenheid van het regionale watersysteem met het rioleringsysteem groot. Hierdoor is het waterschap veel in gesprek met de gemeenten over de aanpak van deze knelpunten. In veel gevallen is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie met bewoners en daarmee verantwoordelijk voor de planning. Dit heeft tot gevolg dat niet alle knelpunten voor 1 januari 2028 zullen worden opgelost.

### 3.4 Waterschap Hollandse Delta

#### Deel beheergebied dat niet voldoet aan de omgevingswaarde wateroverlast:

- Akkerbouw: 840 ha
- Grasland: 550 ha
- Bebouwing/hoofdinfrastructuur: 220 ha
- Overige stedelijke functies: 180 ha
- Glastuinbouw: 75 ha

#### Beeld

Hollandse Delta heeft in absolute omvang de grootste resterende opgave. De cijfers zijn echter niet rechtstreeks vergelijkbaar met die van de andere waterschappen, omdat is getoetst met een klimaatscenario voor 2050. De omvang van de opgave moet daarom in samenhang met deze andere uitgangspunten worden bekeken.

### 3.5 Waterschap Rivierenland

#### Deel beheergebied dat niet voldoet aan de omgevingswaarde wateroverlast:

- Grasland/overige functies (T=1/10): 160 ha
- Akkerbouw: 26 ha
- Glastuinbouw/hoogwaardige teelt: 5 ha
- Bebouwing/hoofdinfrastructuur: 3 ha

#### Beeld

De gedetailleerde analyse van Rivierenland is nog niet volledig afgerond. Wel valt op dat een groot deel van de resterende opgave betrekking heeft op grasland. De verdere uitwerking moet duidelijk maken welke knelpunten kunnen worden opgelost en welke aanpak daarvoor nodig is. Een deel van de knelpunten grasland valt waarschijnlijk weg als de generieke graslandnorm wordt aangepast.

#### 4. Termijnen en oplossingsroute

Voor de meeste waterschappen geldt 1 januari 2028 als termijn voor het voldoen aan de omgevingswaarden wateroverlast zoals opgenomen in de omgevingsverordening. Voor Amstel, Gooi en Vecht, De Stichtse Rijnlanden en Rivierenland geldt vooralsnog geen termijn.

De huidige rapportages geven een goed beeld van de omvang van de resterende opgave, maar geven niet voor alle waterschappen in dezelfde mate inzicht in de verwachte oplossingsroute en planning. Dit maakt het voor de provincie nog niet overal mogelijk om te beoordelen welke knelpunten binnen de geldende termijn kunnen worden opgelost en waar mogelijk een andere oplossingsroute nodig is.

Voor de provinciale rol is vooral van belang om tijdig zicht te hebben op:

- de huidige status en omvang van de resterende knelpunten;
- de voorgenomen oplossingsroute en maatregelen;
- de planning en verwachte uitkomst;
- eventuele lopende of nog te starten gebiedsprocessen;
- eventuele doelmatigheidsafwegingen;
- en de verwachting of een afwijkverzoek aan de orde kan zijn.

De provincie heeft hierbij geen behoefte aan uniformering van de technische toetsingsmethodiek. Het gaat om voldoende en vergelijkbaar inzicht in de voortgang en de verwachte oplossingsroute.

#### 5. Gewenste aanvullende informatie voor de rapportageronde van april 2027

Om tijdig inzicht te krijgen in de resterende opgave wordt voor de volgende rapportageronde eenmalig aanvullende informatie gevraagd. Deze uitvraag is nadrukkelijk niet bedoeld als een nieuwe technische inventarisatie.

De aanvullende informatie richt zich op hoofdlijnen op de huidige status, omvang, oplossingsroute, planning en verwachte uitkomst van de resterende knelpunten. Daarbij kan worden aangegeven of

maatregelen naar verwachting binnen of na de geldende termijn worden uitgevoerd, of een gebiedsproces of doelmatigheidsafweging onderdeel is van de aanpak en of een afwijkverzoek naar verwachting aan de orde kan zijn. Ook is het relevant om aan te geven wanneer naar verwachting meer duidelijkheid over de oplossingsroute ontstaat.

Voor de waterschappen waarvoor geen jaarlijks voortgangsgesprek plaatsvindt, wordt deze informatie afzonderlijk en ambtelijk opgevraagd, buiten de reguliere verslaglegging om. Op deze manier ontstaat voor alle waterschappen tijdig een duidelijk beeld van de resterende opgave en de verwachte oplossingsroute richting de deadline van 1 januari 2028.

## **6. Conclusie**

De ontvangen rapportages laten zien dat de waterschappen grotendeels aan de omgevingswaarden wateroverlast voldoen en werken aan de resterende knelpunten. De aard en omvang van deze knelpunten verschillen per waterschap en zijn niet altijd rechtstreeks met elkaar te vergelijken.

De resterende opgave hangt in toenemende mate samen met bredere ontwikkelingen in het gebied. Hierdoor vraagt de aanpak naast technische maatregelen ook om gebiedsgerichte afwegingen en samenwerking met andere partijen.

De huidige verslaglegging biedt een goede basis, maar geeft nog niet voor alle waterschappen voldoende inzicht in de verwachte oplossingsroute richting 1 januari 2028. Daarom wordt in april 2027 eenmalig aanvullende informatie gevraagd over de huidige status, oplossingsroute, planning en verwachte uitkomst van de resterende knelpunten.

Op basis van deze informatie kan de provincie bepalen welke verdere ambtelijke en bestuurlijke afstemming nodig is en of het wenselijk is om de jaarlijkse verslaglegging in de toekomst structureel uit te breiden.